

[Holstein.]

Regeringen faar Flertal i det af et saadant Opløsningsvalg fremgaaede Landsting, for hvis det ikke bliver Tilfældet, er jo hele denne Reform, som Regeringen tillægger saa overordentlig stor Betydning, skudt ud ad calendae graecas.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremsatte nogle venlige Bemærkninger til mig personlig, ligesom jeg fremsatte nogle til ham, om, at mine Udtalelser om Nødvendigheden af Disciplin, af politisk Disciplin i Befolkningen lød mærkeligt i en saa indisciplineret Rigsdagsmands Mund, men det ærede Medlem maa ikke glemme, hvad jeg sagde i samme Forbindelse, at Betingelsen for Disciplinen, Betingelsen for at kunne kræve Disciplin af Befolkningen, af Vælgerne og af Rigsdagsmænd, at Korrelatet dertil er en Regeringsautoritet — vi kunde jo ogsaa sige en Autoritet hos den Partiledelse, som det i paakommende Tilfælde gælder om at vise Partidisciplin over for. Der er jo ingen, der i stærkere Grad end det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har excelleret i Invektiver imod den nuværende Regering og det nuværende Styre. Han har ikke alene sagt, at det var en umulig Regering, men han har sagt, at Regeringen overhovedet ingen Regering var. Det er vist to Aar siden, han sagde det. Der er til Stadighed nye Betegnelser for det samme Forhold, at det er en overmaade slet og under de nuværende Forhold Opgaverne aldeles ikke voksen Regering. (*Christmas Møller*: Det er da ogsaa rigtigt). Ja, jeg er enig med det ærede Medlem, men saa vil det ærede Medlem vel heller ikke forlange, at man over for en saadan Mangel paa Regeringsautoritet, Mangel paa Autoritet, som følger med en Regering, som ingen Regering er, skal føle sig forpligtet til en særlig Grad af Disciplin. Det ene forudsætter det andet, og naar det ærede Medlem Hr. Christmas Møller meget rigtigt — deri er jeg enig med ham — fremhæver, at Demokratiet og Parlamentarismen — saaledes udtrykte han sig, ikke blot Parlamentarismen, men Demokratiet og Parlamentarismen — er ude for en Krise, saa vil jeg sige, at netop denne Krise for Demokratiet og Parlamentarismen og for de gamle Partier er Aarsag til og Begrundelse for de Symptomer, som er

udtrykt i de smaa Partier og de smaa Bevægelser, de indisciplinerede Bevægelser, som det ærede Medlem ikke har Haansord nok over for.

Jeg maa maaske ogsaa i den Forbindelse sige, at inden for det ærede Medlems Parti opretholdes jo ganske vist den ydre Partidisciplins Rammer, men der er jo meget, meget stærke Modsætninger og Brydninger inden for hans Parti, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det vil blive de unge Konservervative, som er i høj Grad nationalsocialistisk farvede og nationalsocialistisk indstillede, der mere og mere vil komme til at præge Det konservative Parti, hvis dette Parti skal blive et bærende Parti i Fremtidens Politik.

Det ærede Medlem sluttede med at gøre den Betragtning gældende, at det var en Grundforudsætning for Demokratiet — og deri har han ogsaa Ret —, at Vælgerne ikke blot ikke lader sig lede af snævre privategoistiske Interesser i sin politiske Handlemaade og i sine politiske Domme, men at han ogsaa er i Stand til at lade sig influere af almene Interesser, Statshensyn og Statsinteresser. Deri har det ærede Medlem Ret, det var i Virkeligheden en afgørende Grundforudsætning for Demokratiet, men holder den Grundforudsætning Stik? Og hvis den ikke holder Stik, hvis den er bristet, er det saa muligt at bringe den paa Fode igen under de Former for Demokrati og Parlamentarisme, vi hidtil har haft? Mon denne Grundforudsætning ikke stammer fra det 18de Aarhundredes Naturretslærere og Menneskerettighedslære og fra Statsfilosoffer og Statsretslærere i det 18de Aarhundrede og deres Teori om den menneskelige Godhed og den menneskelige Uegennytte? Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er Rousseaus romantiske Betragtninger fra det 18de Aarhundrede, som for en stor Del ligger til Grund for Forudsætningen om, at Demokratiet er og kan være, hvad det er forudsat i sin Tid at skulle være. Og netop fordi denne Grundforudsætning i sørgelig Grad er bristet, er det, at Krisen i Demokratiet og Parlamentarismen er saa alvorlig og akut, som den er, og derfor rejser sig det Spørgsmaal, om det er muligt at genoprette det Forhold, som var Forudsætningen, i Ly af de hidtil gængse demokratiske frie Forfatninger eller, om det, hvis denne Grundforudsætning skal blive til en levende og